

Flippausmetodi, oppia ylösalaisin, ikivanha juttu

IP:ssa (9.5.2022) kerrottiin kokosivulla perinteisen opetusmallin haastajasta. Jotta lukijat eivät saisi käsitystä, että Vaasassa on eletty jossain opetuksen takapajulassa, on syytä valottaa hieman ainakin johtamisen ja organisaatioiden opetusmetodeja Vaasan yliopistossa.

Jo yli 40 vuotta sitten mm. johtamisen keskeisessä opintojaksossa opiskelijat perehtyivät kurssikirjan seuraavan luentokerran aiheita käsitteleviin lukuihin etukäteen ja opetus tapahtui johtoryhmäharjoituksina siten, että kulloinenkin puheenjohtajatiimi valmisteli ryhmän opiskelijajäsenille tehtävät seuraavaa johtoryhmän kokousta eli luentoa varten. Luennon lopussa luennoitsija analysoi johtoryhmän työskentelyn ja selvitti oleellisia seikkoja.

Opintojaksojen sisältöön opiskelijat perehtyivät myös ennakkotenteissä. Toisin sanoen opintojakson keskeinen kurssikirjatieto on jo luennoilla tuttua, ja sitä luennoitsija syventää ja valottaa (toivottavasti) omilla tutkimustuloksillaan, opiskelijoiden itseanalyysillä, case tapauksilla, ryhmätyöillä, yritysvierailijoilla, yritysvierailuilla, jne.

Case-opetus alkoi johtamisen opinnoissa jo 1970-luvun puolelissa suorittamani Liikkeenjohtajan Instituutin järjestämän casekirjoittamisen kurssin ja valmistuttuani johtamista ja organisoimista käsittelevän caseharjoituksen

Suurin osa johtamis-koulutusta ylipäätään on koko lailla turhaa, kun koulutettavalle ei synny pätevällä tavalla itsetuntemusta, jonka pohjalta voisi aidosti johtajana kehittyä.

nea 16/5-22

konkultuimastani lahtelaisesta autoliikkeestä. Useat johtamisen opettajat käyttivät opetuksessa caseja, joita sai mm. sittemmin lopetusta Suomen casekirjastosta. Vuorovaikutus on aina ollut oleellinen osa johtamisen opetuksessa.

Opetuksen syväoppimista vahvistettiin mm. luovuutta ja innovaatioita sekä tulevaisuuden tutkimusta käsittelevissä opintojaksoissani pitämällä kurssit vuosittain lähimaakuntien yrityksissä opiskelijoiden ratkoessa niiden luovuus ja innovaatiokysymyksiä tai tehdessä tulevaisuuden skenaarioita yrityksille.

Myös tiimiopiskelua ja ryhmämenttejä on järjestetty aina laajoista perusopinnoista lähtien. Toimivien tiimien rakentaminen opiskelijoiden persoonallisuustyyppianalyyysien perusteella oli myös erittäin opettavainen innovaatio,

joka mahdollisti hyvinkin erilaisen tyyppien 'joutumisen' oppimaan yhteistyötä vastakkaisenkin tyyppien kanssa. Oleellinen osa kurseja olisikin osallistujien itsetuntemuksen kehittäminen. Itsetuntemuksella syvennetään omakohtaista oppimista kulloisestakin aiheesta. Valitettavasti tätä tietämystä ei yliopistossa enää ole. Suurin osa johtamiskoulutusta ylipäätään on koko lailla turhaa, kun koulutettavalle ei synny pätevällä tavalla itsetuntemusta, jonka pohjalta voisi aidosti johtajana kehittyä. Osaajien puutteesta kaikenlaisia kepposia konsulttien kauppamiamia 'diskejä' käytetään jopa yliopistoissa.

Opetusmetodeja mietittäessä tulisi tietää, että erilaiset oppi-tyypit eli käytännössä persoonallisuustyyppit tarvitsevat oppiakseen erilaisia metodeja. Esimerkiksi noin 20% koulutettavista kammoksuu osallistavia menetelmiä haluten listoja ranskalaisiin viivoin, kun taas yrittäjämätset tyyppit pitkästyvät viimeistään 20 minuutin katederiluennon jälkeen tarviten muita opetusmetodeja. Opetuskokonaisuuden pitää siis muodostua moninaisista menetelmistä ja myös fyysisillä tila- ratkaisuilla on merkitystä. Trendi tehdä jopa peruskouluun pelkätään avoimia opetustiloja heikentää mm. introverttien oppimista samoin kuin avokonttorit introverttien työtohoa. Tiedon-puute persoonallisuustyyppiestä aiheut-

taa kaikkialla suuria menetyksiä.

Ns. perinteinen loppudentti on kieltämättä "nopein tapa unohtaa" oppittu asia. Kuitenkin noin neljännes opiskelijoista on haluttomia, vastuutomia tai kyvyttömiä osallistumaan ja oppimaan vapaaehtoisesti, joten heidän vuokseen kaikkien pitää kärsiä tenttimällä. Ns. keskustelevat loppudentitkin ovat periaatteessa hyviä ratkaisuja, mutta varsinkin avoimessa yliopistossa osa opiskelijoista saa hyväksytyyn kurssisuorituksen tyhjästä. Ainakin yliopistotutkimukset ovat ylipäätään vaatimuksiltaan aivan liian heppoisia.

Todettakoon vielä, että ainakin kauppateiteillä alalla pääsykoe jo antoi jonkinlaisen perustietämyksen, toki valituista pääsykoekirjoista riippuen, tuleviin opintoihin. Valitettavasti yliopistolastodistuksen lisääntynyt käyttö opiskelijavalinnoissa poistaa tämän hyödyn sen lisäksi, että todistusvalinta katastrofaalisesti johtaa sopimattomien tyyppien valikoitumisen ammattielihin.

Vaikka erityisasiantuntija Markku Saarelainen kauppaama flippaus onkin pyörän uudelleen keksimistä, lience sille vajavaisuusistaan huolimatta tarvetta sellaisissa yliopistoissa ja oppiaineissa, joissa ei ole ollut tietoa eikä halua kehittää monipuolisia opetusmetodeja.

Vesa Routamaa
professori, yrittäjä
Vaasa